

Billedkunst, 1.-5. klasse
Omfang: 2-4 lektioner

Lav flotte mosaikker ude og inde



I denne opgave skal eleverne arbejde med mosaik. De introduceres til mosaikkunsten ved at se billeder af mosaik, og der samtales om symboler og mønstre. Derefter skaber de deres egne, enkle mosaikker. Mosaik er oprindeligt en sammensætning af små farvede fliser, der danner et mønster eller en figur. I Tunesien er mange bygninger udsmykket med mosaikkunst både inde og ude.

Inspiration til læringsmål

- Eleven kan anvende naturmaterialer, glasperler eller mosaikstifter til at skabe symboler og mønstre.
- Eleverne kan fortælle om, hvordan man kan anvende lokale naturmaterialer til at skabe kunstværker.

Inspiration til tegn på læring

- Eleven kan lave sit eget værk med udgangspunkt i samspillet mellem symboler og mønstre og ved brug af naturmaterialer, glasperler eller mosaikstifter.

Kompetencer og målpar

Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
Billedkunst efter 3. klasse		
Billedanalyse	Eleven kan samtale om egne og andres billeder	Billedkomposition 1+2: Eleven kan samtale om billeders opbygning og indhold / Eleven har viden om billedopbygning, enkle fagord og begreber
Billedkunst efter 6. klasse		
Billedfremstilling	Eleven kan eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering	Maleri og collage 3: Eleven kan arbejde eksperimenterende med komposition, materialer og teknikker / Eleven har viden om komposition, materialer og teknikker

Introduktion til eleverne

Indled med at fortælle eleverne, at mosaik er en kunstform, der stammer helt fra oldtiden, og som op gennem tiden har været brugt af mange forskellige kulturer. Bl.a. lavede både romerne og de tidlige kristne (Byzans) store og fantastiske mosaikker.

Mosaikker i sten er bl.a. blevet brugt til at udsmykke gulve og vægge – ikke mindst i romerske villaer og paladser, og dem finder man også flotte eksempler på i Tunesien. Mosaikker pryder også mange kirker over hele Europa helt fra oldtiden op til i dag.

Traditionen er blevet videreudviklet i de arabiske lande, hvor det stadig i dag er en meget udbredt kunstform. De ses i Tunesien på både offentlige og private bygninger – og ofte i moskéer.

Mosaik er også blevet brugt til at udsmykke brugsgenstande som vaser, fade og kopper. Desuden er mosaikker i træ, ben, metal og perlemor både før og nu meget hyppigt blevet brugt til møbler, brætspil, billedrammer og anden brugskunst. Også denne type mosaikker er meget udbredt i de arabiske lande.

Til selv at skabe enkle mosaikker kan man bruge blandt andet papir, sten, perler, muslingeskaller og små fliser. I kan også tale om simple geometriske principper som symmetri, kvadrater, cirkler, trekkanter og sekskanter.



Romersk mosaik i Tunesien.

Opgave 9 A:

Mosaik i papir for de små

I kan arbejde med mosaikker på mange forskellige måder, både hvad angår materialer, metoder og motiver. I de mindste klasser kan I begynde med at lave mosaikker med papir eller karton.

Det skal I bruge:

- Kartonstykker til baggrund.
- Farvet papir eller karton til 'mosaiksten'.
- Sakse.
- Limstifter.
- Blyanter og evt. tuschpenne.

Sådan gør I:

1. Riv eller klip farvede papirark i små stykker.
2. Tegn omridset af en blomst, en kamel, en moské eller noget helt fjerde på et stykke karton.
3. Lim de små papirstykker på tegningen.
4. Tegn evt. papirstykkernes kanter op med f.eks. en sort sprittusch, så mosaikmønsteret træder frem.

Opgave 9 B:

Mosaik på plade

Det skal I bruge:

- Skitsepapir.
- Blyanter.
- Masonitplader 25 x 25 cm, gerne med kantlister.
- Svampe eller klude.
- Spartel.
- Limpistoler.
- Fugemasse til fliser (ikke akryl-fugemasse).
- Små mosaikfliser (mosaikstifter).

Sådan gør I:

Hver elev tegner en skitsetegning af det motiv, de gerne senere vil lave som mosaik. Skitsepapiret skal have samme format som den størrelse, man vælger at lave masonitpladerne i.

Snak om farveholdninger og farvelæg skitserne. Læg gerne en af hver mosaikflise frem, så eleverne kan se, hvilke farver de har at arbejde med.

Masonitpladerne skæres til i den ønskede størrelse. 25 x 25 cm er en passende størrelse i forhold til motiv og fugemasse. Det mest optimale for resultatet er, hvis man kan sætte en liste rundt langs med kanten af masonitpladen. Den fungerer som ramme og holder også på fugemassen.

Eleverne kan nu tegne deres motiv over på masonitpladen.

De finder mosaikfliser, der passer i farven til deres skitse. Fliserne limes på med limpistol. Eleverne udfylder deres motiv og baggrund. Det er vigtigt, at fliserne ligger i samme højdeniveau.

Når hele pladen er udfyldt med de farverige mosaikfliser, blandes der en fugemasse. I samarbejde med læreren fuges alle mosaikkerne. Kom fugemassen godt ned mellem alle de små fliser, og tør den færdige mosaik godt af for fugemasse med en svamp eller en fugtig, hårdt opvredet klud.

Alternativt kan man lade eleverne lave én stor fælles mosaik. En større plade, hvor alle bidrager med et motiv til fællesbilledet. Denne opgave kan bruge som udsmykning til et klasselokale eller et fællesareal på skolen.

Opgave 9 C:

Udendørsmosaik på skolen

Her i opgavearket er der fotos med eksempler fra en klasse, der arbejdede med mosaikker udendørs. Klassen tog på tur for at finde materialer til deres motiver. De kombinerede naturmaterialerne med farvede glasperler, og hvad de kunne finde hjemme og på skolen. Hvis I vil afprøve den metode, så er her en fremgangsmåde.

Det skal I bruge:

- Stolpebeton, spand og vand.
- Engangshandsker.
- Småsten.
- Glastperler.
- Fint sand.
- Der kan evt. anvendes indkøbte, farvede mosaikfliser (mosaikstifter) i stedet for natursten.

Sådan gør I:

1. Vælg et område med flisebelægning ved skolen. Spørg pedel/ledelse. Pil fliser op, så der bliver "huller" i belægningen.
2. Eleverne laver en skitse over, hvilket mønster de vil forme med sten og perler. Brug evt. billederne i dette opgaveark som inspiration.
3. Der samles småsten i forskellige farver og former i naturen. Man kan også købe polerede, små sten. Eller I kan bruge mosaikfliser eller andet.
4. Læreren blander beton af stolpebeton – der skal kun bruges vand. Betonblandingen skal være lind, nærmest som grød. Hullerne i flisebelægningen fyldes først med et lag sand, hvis det har været tykke fliser, der er taget op. Derefter lægges der et lag beton.
5. Eleverne har engangshandsker på og begynder nu at lægge deres sten i betonen. De skal trykkes godt fast, men ikke helt dækkes.
6. Når betonen er tør, drysses der lidt fint sand over mosaikmønstret og stenene.



